

Scenariusz debaty

Czytanie. Dlaczego za mało czytamy? I jak czytać więcej?

Wszyscy wiedzą, że nawyk czytania to nawyk dobry dla rozwoju oraz dla pielęgnowania kondycji umysłowej. Regularne czytanie powstrzymuje procesy neurodegeneracyjne (starzenia się mózgu), pomaga na pamięć, kojarzenie faktów, poszerza perspektywy... Pochylmy się nad przyczynami spadku czytelnictwa oraz nad kołami ratunkowymi dla tych, którzy powinni wyrabiać nawyki czytelnicze.

Potrzebne materiały

- flamastry/markery
- duże arkusze papieru (obrus papierowy)
- projektor
- nagłośnienie/mikrofony (jeśli potrzebne)
- stoliki, przy każdym kilka krzeseł

Przed rozpoczęciem debaty

Przygotuj salę: w zależności od liczebności oddziału ustawcie od trzech do pięciu stolików z odpowiednią liczbą krzeseł (przy każdym stoliku od czterech do sześciu miejsc siedzących). Przykładowo, jeśli masz w klasie 24 osoby, ustawcie cztery stoliki – każdy dla sześciu osób.

Na każdym stoliku rozłóżcie papierowy obrus – może to być papier pakowy, flipchartowy albo sklejone kartki A3. Na każdym stoliku przydadzą się markery lub flamastry.

Jeśli podopieczni jeszcze się nie znają, poproś uczestników i uczestniczki o wypisanie imion: rozdajemy uczestnikom i uczestniczkom naklejki i prosimy o wpisanie na nich imion – możecie użyć taśmy malarskiej lub naklejanych etykiet na koperty. Dzięki temu łatwiej i przyjemniej będzie toczyła się dalsza rozmowa.

Plan debaty

Część wstępna | 15 min

[używajcie prezentacji]

- Powitaj uczestników i uczestniczki.
- Poinformuj, że spotkanie się, by przekazać waszą opinię decydentom przygotowującym zmiany w edukacji. Wzmocnij uczestników podkreślając, że to oni

są ekspertami od edukacji, mają aktualną wiedzę i wgląd, jak wygląda szkoła teraz, a także, co jest najbardziej potrzebne młodym ludziom w XXI wieku.

- Przedstaw krótko plan debaty, poinformujcie, że planowana jest przerwa.
- Poinformuj, że wnioski i opinie, które wyrażą uczestniczki i uczestnicy rozmowy zostaną przekazane Instytutowi Badań Edukacyjnych – instytucji odpowiedzialnej za przygotowanie koncepcji zmian w edukacji.
- Zaproponuj zasady dobrej rozmowy – możecie je też zmodyfikować i dostosować do własnych potrzeb. Przykładowe zasady, które możecie wykorzystać w swojej debacie:
 1. Skup się na tym, co ważne.
 2. Dokładaj swoje pomysły do dyskusji.
 3. Mów, co myślisz i czujesz.
 4. Słuchaj, żeby zrozumieć.
 5. Łącz ze sobą pomysły.
 6. Wspólnie nasłuchuj nowych refleksji i głębszych pytań.
 7. Baw się, baw się, rysuj – zachęcamy do pisania na obrisie!
 8. Baw się dobrze!

Czytanie. Dlaczego za mało czytamy? I jak czytać więcej? | 70 min

Wstęp: Przedstaw tematy debaty [prezentacja]. Powinno być ich tyle, ile stolików dyskusyjnych. Trzy pierwsze tematy są konieczne do omówienia, ale z piątego lub czwartego i piątego możesz zrezygnować – zostały dodane dla najliczniejszych oddziałów klasowych.

1. **Czytanie a uzależnienia XXI wieku.** Czy zdarzyło wam się kiedyś, że mieliście postanowienie, by coś poczytać, ale ciągle coś odwracało waszą uwagę? Jak się wyciszyć i stworzyć sobie najlepsze warunki do oddania się lekturze? W jakiej sytuacji najchętniej sięgnęliście po książkę?
2. **Pomysły lekturowe.** Nie ma nic gorszego niż rozczarowanie zakupioną książką! Czy wiecie, skąd czerpać polecenia wartościowych tekstów literackich? Znacicie influencerów książkowych? Dobre wydawnictwa? Autorów i autorki? Kto w szkole może znać dobre książki do zarekomendowania? Jako autorytety polecajkowe rozważcie i dorosłych, i osoby rówieśnicze.
3. **Biblioteka, a nawet czytelnia.** Macie w szkole bibliotekę? A czytelnię? Jak można by ulepszyć działanie tych miejsc, aby pozytywnie wpływały na poziom czytelnictwa w waszej szkole? Wyobraźcie sobie, że macie na to nieskończony budżet!
4. **Lista świetnych tytułów.** Macie w pamięci jakieś swoje ulubione tytuły albo autorów? Wymieńcie ich! A może słyszeliście o świetnej książce, której jeszcze nie czytaliście, ale macie taki zamiar?
5. **Rachunek zysków.** Czemu według was dobrze jest praktykować czytanie? Zgromadźcie wszystkie znane wam korzyści płynące z tego, że ktoś dużo czyta. Jak wyrobiony nawyk czytelniczy może pomóc komuś w przyszłości?

Przebieg:

- Zaproś uczestników i uczestniczki do stolików, przy których będą dyskutowali na wymienione wyżej tematy. Dobrze byłoby, gdyby przy każdym stoliku była taka sama liczba osób.
- Poproś, by zgłosił się gospodarz/gospodyni stołu lub aby grupy wyznaczyły osobę, która streszcza to, co powiedziały poprzednie grupy, zachęca do dalszej dyskusji i prezentuje wnioski w części podsumowującej debatę.
- Rozmowa przy stoliku trwa 8 minut, po czym następuje zmiana i wszyscy poza gospodarzem/gospodynią stolika przenoszą się do pozostałych stolików i omawiają inne tematy. **Zaplanuj tyle zmian, by ta część zajęć potrwiała ok. 45 min – potrzeba jeszcze co najmniej 20 minut na podsumowanie.**
- Zachęć uczestników i uczestniczki do zapisywania bądź rysowania swoich pomysłów (na papierowych obrusach lub kartkach „przypisanych” do stolika), aby następne grupy mogły się do nich odwoływać.

Podsumowanie:

- Gospodarze wszystkich stolików lub inne chętne osoby przedstawiają wnioski z prac danego stolika na forum.
- Następnie uczestnicy i uczestniczki wymieniają ogólne wrażenia o debacie.

Zakończenie debaty | 5 min

- Podziękuj uczestnikom i uczestniczkom za udział i zaangażowanie.
- Przypomnij, co dalej będzie się działo z wnioskami [slajd].
- Poinformuj, że krótka relacja z debaty znajdzie się na stronie SOS dla Edukacji.
- Zaproś do organizacji kolejnych debat w następnych miesiącach [slajd z tematami].

Wypełnienie formularza z relacją z debaty

- Wypełnij formularz online z krótką relacją z debaty, uzupełniając kolejne jego pola.
- Dołącz 2-4 zdjęcia z wydarzenia (po uzyskaniu wcześniejszej zgody uczestników na publikację ich wizerunków).